

Amaierari beste kutsu bat ematea zen asmoa. Poetikoagoa, koloretzuagoa. Edo horretan saiatzea, behintzat. Idaztea Copacabanan eta Ipaneman olatuek ez dutela kresal usainik sortzen airean; samba eta bossa nova doinuz lehertzen direla. Idaztea Copacabanan eta Ipaneman olatuek ez dutela bitsik sortzen hondarretan; cachaça eta caipirinha zukutan desegiten direla. Idaztea...

Baina alferrik da hangoari hemendik heltzea. Hangoari buruz hitz egin dezatela hangoek. Hitz egin dezala poetak. Hitz egin dezala Vinicius de Moraesek.

Arratsalde pasa Itapoan

'Citius, altius, fortius'
Enekoitz Telleria

Buenos Airesen grabatu zuten disko hura, 1970ean, La Fusa estudioetan. Vinicius de Moraes poeta eta musikariak, Toquinho haren lagun banezinak eta haren gitarrak, eta Maria Bethaniaren ahotsak. Har litezke handik Brasili buruzko erreferentziak nahi adina, hangoaz busti, blai egiteraino. Baina bada ale bat bereziki ongi islatzen duena hango pentsaera eta jarduna. *Tarde em Itapoadu* izena abestiak. Ederra da, baina are ederragoa Viniciusek egiten dio sarrera. Abestiaren jatorriari bu-

ruz hasten da, Itapoan egindako arratsalde pasa bati buruz, zer asma zeuden batean «*una tarde de total vagabundaje*» sortu zutela «*chupando una cachaca, a veces bebiendo un agua de coco*». Umorez ari da, baina pentsakor jartzen da hurrena: «*Y despues, con la mirada perdida en el encuentro de cielo y mar, bien despacito, parece que sentimos toda la tierra rodar...*».

Citius, mais veloz esaten da han; *altius, mais alto*; eta *fortius, mais forte*. Zutaberako izenburua badaukat. Kreditazioa falta.

02

Euskal kirolariak → Euskal kirolariak hiru brontze

03

eta sei olimpiar diploma eskuratu dituzte.

04

Jokoetako izarrak → Bolt, Phelps, Felix, Kanaeva...

05

Londresen nabarmendu diren kirolarien argazki bilduma.

06

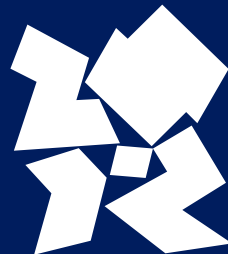
Izenak eta ezinak → Handiak izan dira batzuek eginda-

07

ko balentriak, baina baita egindako hanka sartzeak ere.

london

berria

2012ko abuztuaren 14a

Besoak zabal-zabal

Amaitu dira Jokoak Londresen, eta Rio de Janeirok hartu du lekukoa, brasildarren erara, besoak-zabal-zabal, eta pasioz.

Lau urte baino gutxiago falta dira. Hasi da atzerako kontua.

2016ko Rio de Janeiroko Jokoen irudia, herenegun, Londresko Jokoen amaiera ekitaldian. MICHAEL KAPPELER / EFE

Itzal gehiegirekin

Maidar Unda, amorrubiz oihuka, brontzea eskuratu ondoren. J. BRADY / EFE

Euskal kirolariak brontzezko hiru domina eta sei olinpiar diploma eskuratu dituzte Londresko Olinpiar Jokoetan.

Unai Zubeldia Londres
→ Berriemaile berezia

Futboleko Espainiako selekzioa —Iker Muniain, Javi Martinez, Ander Herrera, Cesar Azpilikueta eta Iñigo Martinez tartean zirela—, Xabi Fernandez eta Iker Martinez, eta Leire Olaberria. Hiru apustu horiek seguru samarrak zirela zirudien Londresko Olinpiar Jokoak hasi aurretik. Baina hirurek huts egin dute; eta nola, gainera! Hor geratu dira herren euskal kirolariak, ustez indar handiena zegoen diziplinetan. Baina izar berriak agertu dira indarrean: Maidar Unda, Maialen Chourraut eta eskubaloiko Espainiako selekzioa, emakumezkoena (Eli Pinedo, Andrea Barno, Nely Carla, Patricia Elorza eta Jorge Dueñas). Hortxe euskal kirolarien brontzezko hiru dominak.

Olinpiar diplomak, berriz, sei izan dira: Ander Elosegik, piraguismoan (laugarren); Sugo Uriartek, judoan (bosgarren); Pablo Carrerak, olinpiar tiroan (seigarren); Ophelie Aspordek, urirekietako hamar kilometrokoan (seigarren); Ainhoa Muruak, triatlloan (zazpigarren); eta eskubaloiko Espainiako selekzioak, Julen Aginagalde, Mikel Arrizabalaga eta Eduardo Gurbindo tartean zirela (final-laurdeneren). Orain dela lau urte Pekinen lortutakoa kontuan hartuta —zilarrezko domina bat, brontzezko bi, eta zortzi diploma—, koska bat behera egin dute euskal kirolariak, itzalean geratu direlako ustez izar handienak zirenak. 31 euskal kirolarietatik hamabost itzuli dira dominaren batekin edo olinpiar diplomarekin, eta hamasei geratu dira esku-hutsik. Onetik eta txarretik, denetik izan da Londresen.

Maidar Unda. Harrigarria arabarrak eman zuten maila. Konfiantza handia eman zion Burmaa Ochirbat mongoliarrari lehen aldiz irabazteak, eta oso sendo iritsi zen finalerdietara. Stanka Zlateva Hristova bulgariarraren aurka galdu ondoren, erakustaldi polita eman zuten Vasilisa Marzaliuk bielorrusiarraren aurka. Brontzea, eta saria ibilbide luze bati.

Xabi Fernandez eta Iker Martinez. Volvo Ocean Race proba gogorra amaitu berritan iri-

tsi ziren Olinpiar Jokoetara, ia prestaketarik gabe, eta hasieratik ibili ziren ezinean. Bizkarreko lesioa izan zuen Fernandezek, eta horrek ere ez zuen lagundu. Atenasen eta Pekinen domina irabazi zuten, baina finaletik kanpo geratu ziren Londresen, oso apalarituta.

Ainhoa Murua. Zazpigarren postua eta diploma zarauztarrentzat. Probaguztarian ibili zen aurreko multzoan, eta korrikako azken zatian bakarrik galdu zituen metro batzuk. Denboraldi guztian erakutsi duen moduan, munduko onenengandik oso gertu dago gaur egun, dominen borrokatik minutu eskasera geratu zelako.

Zuriñe Rodriguez. Izugarri sufritu zuen triatloiko hiru diziplinetan, eta negar batean amaitu zuen proba, 44. postuan. Nicola Spirig suitzarrarengandik ia bederatzita minutura. Adibide gisa, harena izan zen denborarik txarrenera korrikako saioan. Debut gogorra, baina esperientzia gisa, bikaina, ikasteko balioko diolako.

Juanjo Aranburu. Pekingo zortzigarren postuarekin iritsi zen Londresera, gutxienez finalean sartzeko helburu argiarekin. Baina 23. postuan amaitu zuen sailkatzeko. Ohiko mailatik oso behera, kontzentrazioari eutsi ezinik, ezin izan zen orekatu hasiera txarra. Hamar tiro huts egin zituen denera, eta asko da hori tiroan.

Pablo Carrera. Diplomaren bila joan zen, eta diplomarekin itzuli zen etxera. Pistolarekin, 10 metrokoan, markarik onenetan laugarrenarekin sartu zen finalean, dominaren bat lor zezakeela sinetsita, baina seigarren amaitu zuen azkenean. 50 metrokoan, berriz, ezinean ibili zen. 22. postuan amaitu zuen proba hori, onenengandik urrun.

Ander Elosegi. Domina zeukan buruan, eta horregatik geratu zen jota laugarren postuarekin. Estanguet, Tasiadis eta Martikan. Hiru erraldoi agertu ziren finalean, eta Pekingo sentipen berberarekin amaitu zuen irundarrak, laugarren postuan, erabat jaitziera ona egin gabe. Gogoi mailan dagoela berretsiz, hala ere.

Maialen Chourraut. Urrezko domina nahi zuen, eta gozamea ez zen erabatekoa izan brontzea kolokaruta —97 ehunenera geratu zitzaion urrea—. Sailkatzekoan, denborarik onena lortu zuen; finalerdietan, denbora onenetan bigarrena, eta finalean, aurrea hartu zioten Emilie Fex frantziarrak eta Jessica Fox australiarrek. Arrakasta aparta, hala ere, lasartearrena. Munduko onen pare dago gaur egun.

Oiana Blanco. Oso prestaketa onarekin eta burua inoiz baino hobeto landuta iritsi zen Londresera, baina Tomoko Fukumi japoniarra egokitu zitzaion lehen borrokan —lehen zerrendaburua—, nahi ez zuen aukaria. Irabazteko

Sugoi Uriarte, negarrez, brontzerik gabe geratu ostean. MARCELO SAYAO / EFE

Maialen Chourraut, brontzezko domina irabazi berrian. ORESTIS PANAGIOTU / EFE

Eli Pinedo, brontzea lortzeko partidaren Hego Koreari sartutako gol bat ospatzen. MARCELO SAYAO / EFE

Handitan? Kazetari

'Off the record'
Unai Zubeldia

Hasiera ekitaldiko hotzikarak betiko gogoan edukiko ditut. Zer izan zen hura? Zenbateko sentimendu saltsa munduaren erdi-erdian eserita; *Good morning, sir!* Inoiz ez nuen pentsatuko hainbeste militar hain aurpegi onarekin agurtuko nituenik, baina hori ere egin dugu... lanaren izenean. *Pi-pi-pi.* Hoge egun, bizpahiru kontrol eguneko, gerrikoa hirurogei bat aldiz kendu eta jarri, ordenagailua, giltzak, sakelakoa... *Where are you from?* Galdera sakona hori ere. Zer esan Djokovicen ondoan sentitu nuen zirrarez; maisua zinen lehen, Roger, eta zerbait gehiago zara orain, ezerekoa eman zenidan arren. Niretzat, Jelena, Isinbaieva gehienentzat, bi aldiz

hitz egin duzu nirekin, bietan ezetz, baina zeinen harro geratu naizen saiatuta. Kobe Bryant, LeBron James, Usain Bolt, Michael Phelps, Serena Williams, Bradley Wiggins... Zuen ondoan egon naizela esan ahal izango diet denei. Harro.

Eta gureak, noski. Oiana, Maialen, Ander, Sugoi, Leire, Jonathan, Eli, Mainer, Mikel, Jorge... Ohorea izan da zuei segika lan egitea. Handi sentiarazi nautze, eta gutxienekoa dominak eskuratzea dela irakatsi didazue. 18 urterekin ez neukan oso argi *handitan* zer izan nahi nuen, eta kazetaritzari heldu nion. 22rekin ere ez neukan hain argi zer egin nahi nuen, baina euskara eta kazetaritza uztartzea erabaki nuen. 30ekin askatu zait korapiloa. Azkenean. Sentimenduak elkarri kolpeka jarri dizkit Londresek, eta gozamina izan da handitasun hau bertatik bertara bizirik ahal izatea. Sentipen horiek zati txikiak Euskal Herriaraino iritsi direlakoan, besarkada handi bana denoi!

seigarren postuan amaituta. Oso gaztea da oraindik, eta zeresana eman dezake etorkizunean.

Eli Pinedo, Nely Carla, Patricia Elorza, Andrea Barno eta Jorge Dueñas.

Hego Korearen aurka 27-31 galdutuz ekin zieten jokoei, eta Hego Korearen aurka 29-31 irabazita kolporatu zuten brontzezko domina. Dueñasek bikain asmatu du taldeari oreka ematen, eta Pinedo eta Carla goi mailan aritu dira. Minutu gutxiago izan dituzte Elorzak eta Barnok, baina arrakasta handia lortu dute denek. **Eduardo Gurbindo, Mikel Agirrezabalaga eta Julen Aginagalde.** Lehiaketa gorabeheratsua egin ondoren, AcCambrayk azken segunduan sartutako golaren eraginez geratu ziren finalerdietatik kanpo, Frantziaren aurka 22-23 galduta. Diploma, gutxienez, baina diploma garrantza. Jokoa hasierako zazpiko onenean sartu zuten Julen Aginagalde.

Iker Muniain, Javi Martinez, Cesar Azpilikueta, Ander Herrera, Iñigo Martinez. Japonia eta Hondurasen aurka 0-1 galdu eta Marokoren aurka 0-0 berdindu ondoren, azken postua eta etxera. Urrea buruan zuten Espainiako selekzioak, eta kolpe handia hartuta itzuli zen etxera. Golik sartu gabe, eta oso kaskar arituta.

zorian egon zen oriotarra, baina urrezko borrokan etsi egin behar izan zuen. Pena, gauza handiren bat egin zezakeelako.

Kiyoshi Uematsu. Onena eta txarrena egiteko gai da, eta lehenengo borrokan geratu zen jokoetatik kanpo, Mansur Isaev errusiarraren aurka galduta —urrea irabazi zuen gero Isaev— Koska hori igarota, askoz samurragoa zeukan bidea, baina urrezko borrokan galdu zuen. Zaila izango du beste joko batzuetan parte hartzea.

Sugoi Uriarte. Kolpe latza hartu zuen gasteiztarrak domina hain gertu eduki eta, epaileen erabakiak tarteko, bosgarren postuarekin etsita. Baina, hotzean, oso emaitza ona da arabarrarena. Goiz zoragarri baten ostean, penalizazio eztabaidagarri baten eraginez galdu zuen brontzezko domina Jun-Ho Cho hego korearraren aurka.

Jonathan Castroviejo. Azken unean deitu zioten, Samuel Sanchez ordezkatzeko, eta maila harrigarria eman zuen bizkaita-

rrak bi diziplinetan. Errepideko proban ihes eginda ibili zen egun guztian, eskatu zioten lana ederki eginda, eta erlojupekoan bedertzigaren amaitu zuen azkenean; hortaz, diploma eskuratzeko postu bakarra falta izan zitzaion. Goraitatzeko.

Leire Olaberria. Hasi eta bukatu, bere mailatik oso behera ibili zen ikaztegiatarra. Postu ona lortu zuen abiadako irteeran —seigarrena—, baina lehertu egin zen puntuazioan, itzulia irabazteko zorian zegoela. Hortik aurrera, ez zuen bururik altxatu. Erabat triste, amore emanda, bere jardun apalari arrazoirik aurkitu ezinik joan zen etxera.

Juan Peralta. Lehen Olinpiar Jokoak, eta hamargarren postua. Emaizta ona. Bigarren aukeran lortu zuen finalerdietara pasatzea, oso multzo zailan, eta seiko finalean sartzeko zorian egon zen gero. B finalean, azkenean, lehen bi postuekin diploma eskuratzen saiatu zen arren, laugarren azkenean. Etorkizunerako irakasgai polita nafarrantzat.

Hodei Mazkianan. Keirina zen haren proba, eta abiaduran aritu behar izan zuen. Probari ekin, eta eserlekua hautsi zitzaion. Azkenaurreko postuan egin zuen aurrera, eta Shane Perkins australiarrak kanporatu zuen gero. Final-hamaseirenetako bigarren aukera zailan ere ezin aurrera egin azkenean. Triste samar amaitu zuen.

Mikel Odriozola. Lasterketa azkarra izango zela jakitun, ohi baino biziago ekin zion probari, eta eutsi egin zion aurrekoen erritmoari lehen zazpi-zortzi kilometroetan. Baina hustu egin zen 15. kilometrotik aurrera, eta izugarri sufritu zuen. 3.45 orduko marka egin nahi zuen, eta 4.02.48 egin zuen azkenean. Erabat jota amaitu zuen, 42. postuan.

Ophelie Aspord. Azken unean sailkatu zen Olinpiar Jokoaerako, eta maila bikaina eman zuen. Atzetik aurrerako lasterketa egin zuen Aviron Baionako igerilariak, 19. postuan zihaloako lehen itzulian. Esprintari esker lortu zuen azkenean diploma,

Michael Phelps

IGERIKETA Olinpiar Jokoek inoiz izan duten kirolaririk laudatuenaren agurrekoak izan dira Londresko Jokoak. Marka egin du markak apurtuz: 22 domina lau jokotan. 18 urrezkoak, bi zilarezkoak eta bi brontzezkoak. Kostako da beste inor haren parera iristea. **HANNIBAL / EFE**

Evgenia Kanaeva

GIMNASTIKA Bi Olinpiar Jokotan jarraian buruz burukoan urrea irabazi duen lehen gimnasta da. Hori nahikoa ez, eta bi horietan jarraian taldekakoan ere urrea irabazi du. Gimnastika erritmiakoaren mundua ados jartzea lortu du errusiarrak aspaldiko partez: ez du parekorik egun. **SERGEI ILLNISTSKI / EFE**

Mo Farah

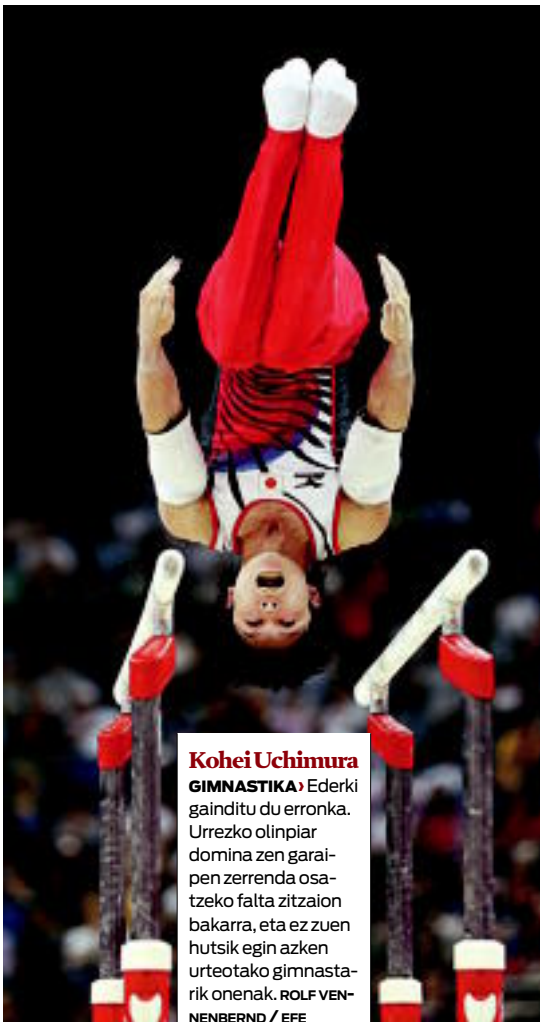
ATLETISMOA Etxeko jokoetan eta etxekoan epelean aritu da, eta berak bueltatu die etxekoari aspaldian atletismoan galdua zuten loria. Urrea 5.000 metrokoan eta urrea 10.000koan. Bikain. **ALBERTO ESTEVEZ / EFE**

Usain Bolt

ATLETISMOA Ize-nondo guztiak ahitu ditu Londresen. 100 eta 200 metrokoak bi Olinpiar Jokotan jarraian irabazi dituen lehen atleta. 4x100ekoan Jamaikarekin urrea eta munduko marka eginda esan zien agur jokoei. Eta hobetzeko tartea dauka. **CHRISTIAN CHARISIUS / EFE**

Kohei Uchimura

GINNASTIKA Ederki gainditu du erronka. Urrezko olinpiar domina zen garai-pen zerrenda osatzeko falta zitzaion bakarra, eta ez zuen hutsik egin azken urteotako gimnastarik onenak. **ROLF VENNENBERND / EFE**

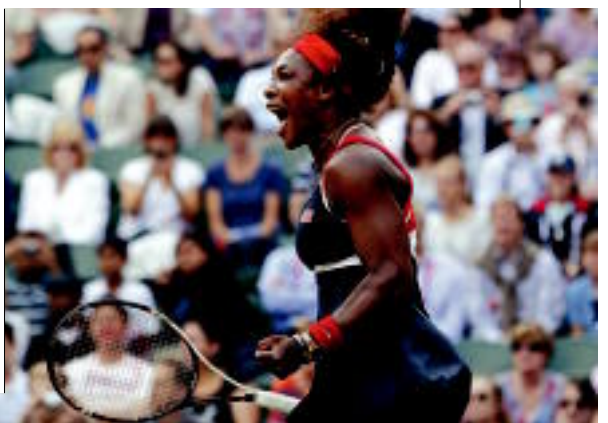
AEBetako taldea

SASKIBALOIA Guztiek iragarritakoa egin du AEBetako taldeak, baina ez, agian, guztiek iragarritako moduan. Nagusitasunez egin zuen finalerako bidea, baina uste baino estuago hartu zuen Espainiako selekzioak finalean. Koska bat gorago dagoela agerikoa da, dena dela. **JOHN G. MABLANGO / EFE**

Serena Williams

TENISA Indar erakustaldia eman zuen Wimbledongo bere zelai kutunean. Espzialista da estatubatuarra belar gainean, eta espezialista ordu garrantzitsuenetan bere mailarik onena ematen. Txikitu egin zuen Xarapova finalean, eta urrea irabazi zuen gero Venus ahizparekin. **KAI FOERSTERLING / EFE**

Izar ezagunak

Bradley Wiggins britainiarrak erakustaldia eman zuen erlojupekoan. IAN LANGSDON / EFE

Missy Franklin igerilari estatubatuarra, Londresen irabazi dituen bost dominetako bat ospatzen. HANNIBAL / EFE

Londresko Olinpiar Jokoek mito bilakatu dituzte duela lau urte ezagun egin ziren izen handiak. Kirolari gazteenen lorpena haien itzalean gelditu dira.

Imanol Magro Londres
→ Berriemaille berezia

Michael Phelps

Izarra zena mito bilakatu da. Londrestik aurrera olinpiar historia-ko liburuetako azaletan Michael Phelps-en aurpegia agertuko da. Inoizko olinpiar kirolari loriatuenak hemezortzi urrezko dominaren bilduma osatu du, eta guztira 22 lortu. Eta badao. Erretiroa hartuko du, eta harro joan daiteke, urrezko lau domina irabazi baititu Zaza Hadidek diseinaturiko igerileku dotorean. Gutxi dirudi Pekingo uztarekin alderatuz gero —urrezko zortzi domina—, baina duelu pertsonala irabazi dio Ryan Lochte herrikide eta lagunari.

Usain Bolt

Urrezko hiru domina eta munduko marka bat 4x100 metrokoan. Jokoetako benetako ikurra eta luzera motzeko probek inoiz izan duten korrikalari onena dela berretsi du Usain Boltek. Pekingo dominak berritu ditu, inork aurretik lortu gabekoa. Haren alboan herrialde bat: Jamaika. 200 metroko podiumean, uharte txikiko hiru atleta sartu ziren, eta 100 metrokoan, bi. Eta orainzer? Biaukeratu: lorturikoa hirugarrenen jokoetan saiatzea, edo luzeraren jautza edo 400 metroekin ausartzea.

Britainia Handiko taldea

Jokoak ondo irten dira, eta egunak pasatu ahala, Britainia Handiko zaleen eszeptizismoa ilusio bilakatu da. Inkosten arabera, etxeko kirolarien arrakastak mesede izugarria egin dio jokoan bilakaera normalari. Etxeko taldeak inoizko emaitzarik onenak lortu ditu, urrezko 29 domina, eta Errusia pasatu du dominen sailkapenean. Izen propioak? Askok: Mo Farah, Bradley Wiggins, Jessica Ennis...

Missy Franklin eta Ye Shiwen

Igerilari belaunaldi berri bat azaleratu da Londresen, bete-betean XXI. mendeko prestaketa teknifikatu, zehatz eta ia genetikokoaren fruitu. Missy Franklin estatubatuarra urrezko lau domina irabazi ditu 17 urterekin; Ye Shiwen txinatarrak, bi eta munduko marka bat hobetu 16 urterekin. Rita Meilutyte lituaniarra ere gehi daiteke taldera, 15 urterekin urrezko domina irabazi baitzuen.

Evgenia Kanaeva

Pekinen lorturiko urreari eutsi

dio Eugenia Kanaeva errusiarrak gimnastika erritmikoko banakako proban, eta urrea irabazi du taldekakoan ere. Historian aurreneko gertatu da, eta ez da ezustekoa izan, olinpiar zikloan errusiarrak lau aldiz izan baitzen munduko txapeladun. Zintarekin bi huts txiki egin ondoren, beste lau probetan bera izan zen onena. Rio de Janeiro n 26 urte izango ditu. Ikusketok dago legenda luzatuko duen.

Allyson Felix

Usain Boltek adina lortu du Allyson Felixek: urrezko hiru domina hiru distantzian. Baina haren lorpenek ez dute hainbesteko oihartzunik jaso. 200 metroetan ez zuen parekorik izan, eta 4x400 metrokoan bere itzulian hautsi zuen lasterketa. Harrigarriena, baina, 4x100 metrokoa izan zen. AEBetako laukoteko kide gisa duela 28 urte Alemaniako Errepublikako Demokratikoko makinak ezarritako marka hautsi zuen.

AEBetako saskibaloit aldea

AEBetako emakumezko taldeak bosgarren aldiz jarrirak irabazi du urrea, eta gizezkoenak, bigarrenez. NBAko izarren parte hartzea eta jarrera da nabarmenak, eta partida batzuetan euren benetako maila une gutxitan eman duten arren, aski izan dute. Gainera, baliteke horrelako taldeak jokoetan ikusten diren azken aldia izatea, FIBAk saskibaloia futbola bezalako izatea nahi baitu, 23 urtez azpiko jokalariekin. Nazioarteko Federazioari ez zaio gustatzen txapelketa garrantzitsuena bere esku ez egoeta.

Dayron Robles eta Xiang Liu

Gizezkoen 110 metro hesidunetako finala Londresko lasterketarik erakargarriena izan behar zela zirudien, munduko marka hobeturiko hiru atleta elkar zitezkeelako. Baina ez: hirurek kale egin dute. David Oliver estatubatuarra ez zen sailkatu, eta Londresen Xiang Liuk eta Dayron Roblesek min hartu dute. Txinatarrak, lehen kanporaketan, eta kubatarrak, finalean.

Kenenisa Bekele

Pekinen urrezko domina irabazi zuen 5.000 eta 10.000 metroetan. Stratfordetik, ordea, burumakur itzuli da, eta esku-hutsik. Arazo fisikoen erruz, zalantza askorekin iritsi zen eta ez du bere maila eman. 5.000 metrokoan ez zen sailkatu, eta 10.000 metrokoan saiatu zen Atenas eta Pekingo urreei eusten, baina laugarren izan zen. 30 urteko etiopiarrak maratoian probatuko du orain.

Tom Daley

Britainia Handiak izan duen bizkarrekorik handiena da Tom Daleyrena. Pekinen, 14 urterekin parte hartu zuen hamar metroko trapolin jauzian, eta azken lau

Eta mundua aurkitu nuen

'Betweenland' Imanol Magro

Hesi batek agurtu ninduen duela hiru aste Stratforden. Sentipen bortitza. Dena kanpotik ikusi beharko nuela banekien, baina zerutik kalera-tu zuten paria bat banintz bezala ikusten nuen neure burua. Gogorra izan zen bigarren eguna: hesira begira, barruan pasatzen zena desiratzen, umetatik kirol kazetari izateko bo-kazioaren mina borborra. Buelta eman nuen arte: hesia desagertu eta mundua aurkitu nuen; Londres eta hango istorioak. Kreditatiodunak ziren euren burua Varsoviako ghettoan sartzen ari zirenak, eta nik Stratfordeko jendea eta Brixton eta Bricklane auzoak ezagutu nituen. Ni naiz eroa, baina eurak daude giltzapetuta.

Txartel batzuk eskuratu eta kirol gosea ase nuen: saskibaloia, boxeoa... Eta

esperientzia profesional eta pertsonal izugarria bibrildu. Bidaia oro da irakaspenna, eta ni joan nintzen baino hobeto itzuliko naiz. Indartsuago, aberatsago eta kazetariago. Sentimendu kontrajarriak ageri dira orain, dena bukatu baita, eta eskerren garaia iritsi. Eskerrak pisukide bikainari, erredakzioan gure zain egon direnei, gidatu gaituen aitatzori, kausaren alde itzulirikoa betetera, «kazetaritza halakua den» entzuten dutenei, gure testuak artelan bihurtu dituztenei, Berria telebistakoei... Eta modu berezi batean telefonoaren beste aldetik egunero neke leundu eta poza handitu dutenei: etxekoei, noski; eta zuri, zuk dakizun horri.

Baren huestea ez dut bukatu nahi honaino irakurtzen iritsi denari esker ona adierazi gabe. Irakurle gabe ezker ez du zentzurik, eta kirola euskaraz zabaldu eta Olinpiar Jokoetan gure txokoa izan badugu, zuregatik, zuretzat eta zuri esker da. Muxu handi bat, hobe bi. *Next station*, Rio de Janeiro.

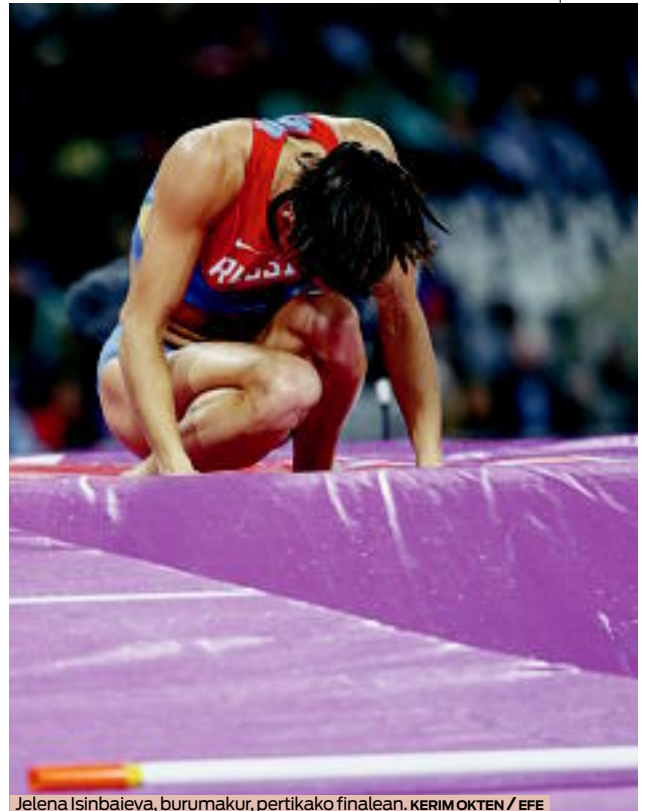
urteetan Londresko jokoen inguruko merkadotekniaren ikurretako bat izan da. Gaztea, hiztun ona... baina ez du bere maila eman. Banaka, brontzea irabazi zuen, eta binaka, laugarren izan zen. Sorturiko ikusminarekin alderatuta, motz.

Espainiako eta Brasilgo futbol selekzioak

Bi selekzioek gogor egin zuten apustu jokoen alde. Espainiak Eurokopa irabazi berri zuten zenbait jokalaritza deitu zituen, eta Brasilek 23 urte gorako jokalaritza onekin indartu zuen taldea. Espainia lehen fasean joan zen etxera, Maroko, Honduras eta Japoniari irabazi ezinik. Brasilek, berriz, urrezko dominarik gabe jarraitzen du, hirugarrenez finala galdu baitzuen, Mexikoren aurka.

Jelena Isinbaeva

Erretiroa olinpiar txapeladun izanda hartu nahi zuela aurreratu zuen Jelena Isinbaeva, baina 30 urte dituela, agian, Rio de Janeiro urrun samar dauka. Atenasen eta Pekinen urrea lortu ondoren, brontzearekin konformatu behar izan du. 4,70 metroko jauzia egin zuen finalean, bere marka onenetik urrun. Arrakastatzat jo du parte hartzea, baina historia egiteko aukerak ihes egin dio.

Jelena Isinbaeva, burumakur, pertikako finalean. KERIM OKTEN / EFE

Xiang Liu, lurrean, 110 metro hesidunetan erori eta gero. ALBERTO ESTEVEZ / EFE

Neymar, etsita, finalean Mexikoren aurka galdu ondoren. ANDY RAIN / EFE

Badago esaera bat Londresi buruz, honela dioena: «Londres ez aspertu bazara, bizitzaz aspertu zara». Alegia, hainbeste gauza daude egiteko, ia ezinezkoa dela aspertzea. Igande gaueko Olinpiar Jokoen amaiera zeremonian hori zegoen agertokiko zoruan idatzita. Britainia Handiak azken sei hamarkadetan eman dituen kultura, musika eta arteen ikonoen erakustaldia horren isla izan zen. Musika gailentzen zen desfile hartan ez zen inor falta izan, pop eta rock izarrak, artistak, historiako pertsonaia ezagun anitzekiko erreferentziak. Modu kaotiko batean azaldu ziren bata bestearen atzetik, baina ikusle denentzat zegoen gustuko zerbait, entreenigarria izan zen eszenifikazio sutsu hura. Winston Churchillen imitatzaile

'Goodbye'

'London calling'

Garazi Goia

batek purua erre eta Shakespeare erreztatuz hasi zuen ekitaldia. Pet Shop Boysen agerraldi eklektikoa etorri zen ondoren, Monty Pythoneko Eric Idleen eszena surrealista, estadio guztia zutik jarri zuen Freddy Mercury eta John Lennonnen maniki elektronikoak. Imagine.

Zoragarria. The Who ere ausartu zen berriro, denak kantuan jarri. Eta, tartean, Kate Moss modeloa, Alexander McQueen diseinatzailea gogoratuz. Festa euforikoa. Emanaldi nahasketa psikodelikoa.

Sanba errotmoek atera gintuzten iraganeko oroitzapenen erreparotik. Pele maisuaren agerraldi motzaren ostean, Rio de Janeiroi pasatu zitzaion ofizialki erreleboa. Zer egingo dute Rion ezberdin? Zer berritasun erakutsiko dituzte? Baina, galdera horiekin batera, oraindik galdera gehiago uzten ditu Londresen. Ea hurrengo lau urteetan zer gertatzen den, ea zer gertatzen den Stratforden utzitako herentziarekin. Joko Paralinpikoak amaitzerako ez al dira behintzat denak egindako guztiaz ahaztuko.

↓ Dominak

Herraldea	Urr.	Zil.	Bro.	G.
1. AEB	46	29	29	104
2. Txina	38	27	23	88
3. Britainia Handia	29	17	19	65
4. Errusia	24	26	32	82
5. Hego Korea	13	8	7	28
6. Alemania	11	19	14	44
7. Frantzia	11	11	12	34
8. Italia	8	9	11	28
9. Hungaria	8	4	5	17
10. Australia	7	16	12	35
11. Japonia	7	14	17	38
12. Kazkhstan	7	1	5	13
13. Herbehereak	6	6	8	20
14. Ukraina	6	5	9	20
15. Zeelanda Berria	6	2	5	13
16. Kuba	5	3	6	14
17. Iran	4	5	3	12
18. Jamaika	4	4	4	12
19. Txekiar Errepublika	4	3	3	10
20. Ipar Korea	4	0	2	6
21. Espainia	3	10	4	17
22. Brasil	3	5	9	17
23. Hegoafrika	3	2	1	6
24. Etiopia	3	1	3	7
25. Kroazia	3	1	2	6
26. Bielorrusia	2	5	5	12
27. Errumania	2	5	2	9
28. Kenya	2	4	5	11
29. Danimarka	2	4	3	9
30. Azerbaijan	2	2	6	10
30. Polonia	2	2	6	10
32. Turkia	2	2	1	5
33. Suitza	2	2	0	4
34. Lituania	2	1	2	5
35. Norvegia	2	1	1	4
36. Kanada	1	5	12	18
37. Suedia	1	4	3	8
38. Kolonia	1	3	4	8
39. Georgia	1	3	3	7
39. Mexiko	1	3	3	7
41. Irlanda	1	1	3	5
42. Argentina	1	1	2	4
42. Eslovenia	1	1	2	4
42. Serbia	1	1	2	4
45. Tunisia	1	1	1	3
46. Dominikar Errep.	1	1	0	2
47. Trinidad eta Tobago	1	0	3	4
47. Uzbekistan	1	0	3	4
49. Letonia	1	0	1	2
50. Algeria	1	0	0	1
50. Bahamak	1	0	0	1
50. Grenada	1	0	0	1
50. Uganda	1	0	0	1
50. Venezuela	1	0	0	1
55. India	0	2	4	6
56. Mongolia	0	2	3	5
57. Tailandia	0	2	1	3
58. Egipto	0	2	0	2
59. Eslovakia	0	1	3	4
60. Armenia	0	1	2	3
60. Belgika	0	1	2	3
60. Finlandia	0	1	2	3
63. Bulgaria	0	1	1	2
63. Estonia	0	1	1	2
63. Indonesia	0	1	1	2
63. Mailaisia	0	1	1	2
63. Puerto Rico	0	1	1	2
63. Taipei	0	1	1	2
69. Botswana	0	1	0	1
69. Zipre	0	1	0	1
69. Gabon	0	1	0	1
69. Guatemala	0	1	0	1
69. Montenegro	0	1	0	1
69. Portugal	0	1	0	1
75. Grezia	0	0	2	2
75. Moldavia	0	0	2	2
75. Qatar	0	0	2	2
75. Singapur	0	0	2	2
79. Afganistan	0	0	1	1
79. Bahrain	0	0	1	1
79. Hong Kong	0	0	1	1
79. Saudi Arabia	0	0	1	1
79. Kuwait	0	0	1	1
79. Marocco	0	0	1	1
79. Tayikistan	0	0	1	1

berria

2012ko abuztuaren 14a

Azkena →

Harrera beroa Loion. Atzo iritsi ziren Euskal Herrira Londresko jokoetan parte hartu duten azken kirolariak. Harrera beroa egin zieten guztiei Loion. Argazkian, Eli Pinedo, Maider Unda eta Patricia Elorza. Hirurek brontzezko dominak lortu dituzte. Pinedok eta Elorzak, eskubaloian, eta Undak, borrokan. EFE